

Σύλλογος Φίλων των Παιδιών με Χρόνιες Ρευματοπάθειες

«Η ΦΙΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ»

Τεύχος 6ο, Ιούλιος-Αύγουστος 2021

Επικοινωνία: laprheum@gmail.com

Αγαπητά μας μέλη και φίλοι!

Αυτό το τεύχος της ΦΙΛΙΚΗΣ ΜΑΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ, είναι αφιερωμένο στη χαλάρωση του καλοκαιριού που μας προτρέπει για διακοπές! Ότι κι αν επιλέξετε, θαλασσινά μπάνια, δροσερές πλαγιές, βραδινές απολαύσεις κινηματογραφικών ταινιών κάτω από τον έναστρο ουρανό με συντροφιά μια δροσερή πορτοκαλάδα ή ένα παγωμένο ούζο με ψαρομεζέδες...ευχόμαστε να το χαρείτε!

Το εξώφυλλό μας κοσμούν καλοκαιρινές φωτογραφίες από ιστορικούς θερινούς κινηματογράφους της πόλης μας.

Στο τωρινό τεύχος απολαύστε μαζί μας νοερά εκδρομές που ευχόμαστε να πραγματοποιηθούν σύντομα, μόλις το επιτρέψουν οι υγειονομικές συνθήκες. Μία μακρινή αλλά ξεχωριστή επίσκεψη σε ένα σχετικά «άσημο» κυκλαδίτικο νησί, τη Σίκινο που επιμελήθηκε η Αθηνά Κανσουζίδου. Γνωρίζουμε τις ομορφιές της που παρότρυναν τον Οδυσσέα Ελύτη να τις αναδείξει και υμνήσει και στη συνέχεια ξεναγούμαστε στους αρχαιολογικούς θησαυρούς του ιστορικού αυτού νησιού μας! Αν πάλι πιστεύετε πως «σαν τη Χαλκιδική δεν υπάρχει...» ή θέλετε μία κοντινή απόδραση που είναι και πιο εφικτή στο άμεσο παρόν, προτείνουμε αρχαιολογικούς περιπάτους στη χερσόνησο Κασσανδρεία, μέσα από το άρθρο που επιμελήθηκαν η Στάσα Βακαλούδη και η Τζένη Πρατσίδου.

Και μετά την μεσημεριανή μας ξεκούραση τι καλύτερο από το να απολαύσουμε μία αξιόλογη αντιπολεμική Αμερικανική ταινία που υμνεί τη μυθική Ηώ, τη θεά της αυγής, όπως μας την προτείνει και σχολιάζει η Αθηνά Κανσουζίδου! Την ιστορία αυτής της άγνωστης σχετικά θεάς εμπνεύστηκαν καλλιτέχνες που παρουσίασαν με λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα αλλά και απεικονίστηκε ακόμη και σε παραδοσιακά υφαντά. Σας προτρέπουμε να απολαύσετε μία καλοκαιρινή αυγή από το μπαλκόνι σας, όπου και αν βρίσκεστε, ώρα που δεν έχει ηχορύπανση και ο ουρανός είναι καθαρός!

Σας περιμένουμε στη νέα μας φθινοπωρινή συνάντηση που εγκαίρως θα οργανώσουμε για να μοιραστούμε μαζί ότι όμορφο ζήσατε το καλοκαίρι του 2021! Πάντα ανυπομονούμε να δημοσιεύσουμε συνεργασίες σας!

Στο οπισθόφυλλο, σας ευχόμαστε από καρδιάς να χαρείτε κάθε στιγμή αυτής της αγαπημένης μας εποχής!

Περιμένοντας πάντα τις συμμετοχές σας για τα επόμενα τεύχη, σας ευχόμαστε καλή ανάγνωση!

Το ΔΣ του Συλλόγου
Τζένη Πρατσίδου-Γκέρτση
Φλωρεντία Κανακούδη- Τσακαλίδου
Αναστασία Βακαλούδη
Αντωνία Γούδα
Αθηνά Κανσουζίδου-Κανακούδη
Στέλλα Καρανάνου
Αγνή Κορφίτου
Αναστασία Βογιατζή
Βάγια Ρουμελιώτη

Σίκινος, το νησί των Κυκλάδων

Η Σίκινος είναι ένα μικρό, ήρεμο νησί στο νότιο τμήμα των Κυκλάδων, γνωστό για τις όμορφες παραλίες, τη **γαλήνια ατμόσφαιρα**, τα άγρια τοπία και τα εκλεκτά τοπικά προϊόντα.

Η Σίκινος έχει τρεις οικισμούς: την Αλοπρόνοια, το Χωριό και το Κάστρο. Αλοπρόνοια (Ανω-Πρόνοια) ονομάζεται το μικρό λιμάνι της Σικίνου. Το Κάστρο, χτισμένο στο χείλος του γκρεμού 280 μέτρα πάνω από τη θάλασσα, είναι παλιός οχυρωμένος οικισμός του **15ου αιώνα**. Εκεί βρίσκεται η πλατεία, το δημαρχείο, το ιατρείο, τα μαγαζιά, τα σχολεία και τα καφενεία.. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της Σικίνου είναι τα ζωκλήσια της, 61 τον αριθμό, καθώς και οι έξι βυζαντινοί ναοί.

Τη Σίκινο ύμνησε ο μεγάλος ποιητής μας Οδυσσέας Ελύτης (Νόμπελ λογοτεχνίας 1979) στο «Άξιον Εστί» και ας μην την επισκέφθηκε ποτέ:

Η Γένεσις:

*Τότε είπε και γεννήθηκεν η
θάλασσα
Και είδα και θαύμασα
Και στη μέση της έσπειρε
κόσμους μικρούς κατ' εικόνα και
ομοίωσή μου:*

*Ίπποι πέτρινοι με τη χαίτη ορθή
και γαλήνιοι αμφορείς
και λοξές δελφινιών ράχες
η Ίος η Σίκινος η Σέριφος η
Μήλος*

Το Δοξαστικό:

*ΤΑ ΝΗΣΙΑ με το μίνιο και με το
φούμο*

*τα νησιά με το σπόνδυλο
κάποιανου Δία*

*τα νησιά με τους έρημους
ταρσανάδες*

*τα νησιά με τα πόσιμα γαλάζια
ηφαίστεια*

Η Σίφνος, η Αμοργός, η

Αλόνησος,

η Θάσος, η Ιθάκη, η Σαντορίνη,

η Κως, η Ίος, η Σίκινος

Και μετά πάλι η Σίκινος, αυτή τη φορά να την κρατάει η Παναγιά στην ποδιά της.

Τα τζιτζίκια (από Τα Ρω του Έρωτα):

Η Παναγιά το πέλαγο

κρατούσε στην ποδιά της

Τη Σίκινο, την Αμοργό

και τ' άλλα τα παιδιά της.

Κι αργότερα η Παντοχαρά της Σικίνου είναι γεγονός! Ο ποιητής έφυγε αλλά το τάμα του το εκπλήρωσε στο ακέραιο η ποιήτρια Ιουλίτα Ηλιοπούλου. Ένα εκκλησάκι της Παναγίας της Παντοχαράς στη Σίκινο, σ' αυτό το μικρό κυκλαδονήσι, με το πέλαγος να χαίνει κυριολεκτικά! Τα θυρανοίξια του ναΐσκου πραγματοποιήθηκαν στις 6 Αυγούστου 2011, στην επέτειο των 100 χρόνων από τη γέννηση του Ελύτη.

Και στο υπέρθυρο η λιτή επιγραφή:

Παρθένω Σικινίω

Οδυσσεάς Ελύτης ανέθηκε

Ο ποιητής γνώριζε πολλά για τις βυζαντινές εικόνες, που τις αγαπούσε ιδιαίτερα. Έτσι δεν του ...ξέφυγε η Παναγιά η Παντοχαρά («Η πάντων χαρά»), που τη συναντούμε πανηγυρικά στα Επτάνησα, όπως για παράδειγμα στη Ζάκυνθο, όπου η εικόνα της Παντοχαράς (15ος αι.) ήταν τοποθετημένη ως δεσποτική στο τέμπλο του καθολικού της Αυτοκρατορικής Μονής των Στροφάδων.

Η εικόνα της Παντοχαράς είχε μια πολύ ενδιαφέρουσα περιπέτεια που συνδέει τα Στροφάδια με την Πάτμο, αγαπημένο νησί του Ελύτη. Το 1717 οι Τούρκοι έκαναν

πειρατική επιδρομή και άρπαξαν πολλά κειμήλια, τα οποία πούλησαν κατόπιν. Την Παντοχαρά αγόρασαν οι Πατμιώτες άρχοντες Ηλίας και Θεόδωρος Κοκκινάκης. Κατά την παραμονή της εικόνας στην Πάτμο φαίνεται πως φιλοτεχνήθηκε μια τοιχογραφία – αντίγραφό της στον Άγιο Βασίλειο Πάτμου (1722). Τελικά η εικόνα επεστράφη στη μονή των Στροφάδων, με τη μεσολάβηση του ζακυνθινού επισκόπου πρώην Καρυουπόλεως Αγαθαγγέλου Λατίνου, ο οποίος εκείνη την εποχή μόναζε στην Πάτμο.

Αλλά φτάνουν αυτά για τα τελευταία χρόνια και τώρα ας πάμε πίσω, παλιά, πολύ παλιά, στον 2^ο-3^ο αι. μ.Χ.

Νεικώ. Μια «δαιμονισμένη» δέσποινα από τη Σίκινο

Μια από τις σημαντικότερες αρχαιολογικές ανακαλύψεις των τελευταίων χρόνων έγινε τον Ιούλιο του 2018 στην Επισκοπή της Σικίνου. Η Επισκοπή Σικίνου, καλοδιατηρημένο ναόμορφο μαυσωλείο της όψιμης αρχαιότητας, που αργότερα μετατράπηκε σε τρουλλαίο βυζαντινό ναό, αποτελεί ένα εντυπωσιακό παλίμψηστο Αρχαιότητας και Μεσαίωνα, μοναδικό στον ελλαδικό χώρο. Το μαυσωλείο στέκεται αγέρωχο παρά τους αιώνες Ιστορίας και κρύβει μέσα του πολλά μυστικά. Το εύρημα στον τάφο εικάζεται πως ανήκει στην αρχόντισσα Νεικώ, που έζησε μεταξύ 2ου και 3ου αι. μ.Χ.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποκατάστασης του μνημείου στο πλαίσιο προγράμματος ΕΣΠΑ, ήλθε στο φως ασύλητη ταφή γυναίκας. Ο κιβωτιόσημος τάφος είχε τοποθετηθεί σε τυφλό σημείο των υπογείων του μνημείου, ώστε να διαφύγει της σύλησης και των τυμβωρύχων. Τόσο εντυπωσιακά τον είχαν κρύψει, ώστε οι αρχαιολόγοι παραλίγο να μη τον προσέξουν

και να αφήσουν τη δέσποινα στον αιώνιο ύπνο της. Είναι εντυπωσιακό ότι την είχαν κρύψει, όχι στις κανονικές κρύπτες που βρίσκονταν στο υπόγειο του μνημείου, αλλά στο διπλό τοίχωμα που είχαν φτιάξει σε σημείο του κτιρίου, ανάμεσα σε δύο τοίχους.

Ο πλούτος των κοσμημάτων που φορούσε, καθώς και τα εκτός κλίμακας για το νησί κτερίσματα που τη συνόδευαν, προδίδουν ότι ήταν επιφανές πρόσωπο της κοινωνίας της Σικίνου. Από τον τάφο περισυλλέγησαν χρυσά περικάρπια, δαχτυλίδια, περιδέραιο, μια πόρπη με ανάγλυφο καμέο, μαζί με γυάλινα και μεταλλικά αγγεία, άλλα μικροεργήματα, καθώς και οργανικά σπαράγματα της ενδυμασίας της νεκρής. Το όνομα της γυναίκας ήταν Νεικώ, όπως αποκάλυψε ένα έμμετρο ταφικό επίγραμμα σε ελεγειακά δίστιχα, που βρέθηκε στο εντυπωσιακό αρχαίο μαυσωλείο.

Ο κιβωτιόσημος τάφος είχε αποκρυβεί επιμελώς για το φόβο σύλησης και κλοπής των σπουδαίων θησαυρών του. Ίσως όμως τα πράγματα να έγιναν αλλιώς. Ίσως το ερμητικό σφράγισμα να μην έγινε τόσο ως μέτρο προφύλαξης από τους

τυμβωρύχους, αλλά μάλλον συναρτάται με ευρήματα που προδίδουν έναν τελετουργικό αποκλίνοντα ενταφιασμό για τη νεκρή. Η ιδιαίτερη κατάσταση διατήρησης του σκελετού, ένα κομμάτι θειάφι και μια μάζα ορυκτής πίσσας (θείον και άσφαλτον στα αρχαία κείμενα), τα οποία είχαν τοποθετηθεί πάνω στα στήθη της, μαρτυρούν ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια περίπτωση νεκροφοβικού εξορκισμού. Η άποψη των επιστημόνων είναι μήπως είχε θεωρηθεί δαιμονισμένη, κάτι που θα εξηγούσε το σφράγισμα. Οι μελέτες που θα ακολουθήσουν θα δείξουν από τι έπασχε αυτή η γυναίκα, κάτι που βέβαια θα προσδιοριστεί με μεγαλύτερη ακρίβεια όταν μελετηθεί το DNA των οστών και τα οργανικά κατάλοιπα των ρούχων.

Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι η μεγαλοπρεπής αυτή ταφή αφορούσε γυναίκα και όχι άντρα, γιατί είναι **ασυνήθιστες τέτοιες ταφές για γυναίκες στην αρχαιότητα, ακόμη θεωρείται πιθανό** η νεκρή να μεταφέρθηκε στο νησί από άλλο μέρος.

Σίγουρα είναι ένα ανέλπιστο δώρο, απ' αυτά που δίνει η πλούσια από αρχαιολογική άποψη γη των Κυκλάδων. Πλούσια είναι τα αρχαιολογικά ευρήματα που ανέδειξε η αρχαιολογική σκαπάνη σχεδόν σε όλα τα κυκλαδίτικα νησιά. Η περιοχή είναι γνωστή για τον πρωτοκυκλαδικό πολιτισμό και η κυκλαδίτικη τέχνη έχει κάτι το ξεχωριστό. Οι Κυκλάδες υπήρξαν επίκεντρο ενός σπουδαίου πολιτισμού που άνθισε την 3η χιλιετία π.Χ., του Κυκλαδικού, αλλά το αρχαιολογικό και ιστορικό τους ενδιαφέρον δεν περιορίζεται εκεί.

Όλα τα κυκλαδίτικα νησιά διαθέτουν μοναδικό αρχαιολογικό πλούτο από πολλές ιστορικές περιόδους, ο οποίος αλλού έχει ερευνηθεί και αναδειχθεί περισσότερο, όπως σε Σαντορίνη, Δήλο, Νάξο, Πάρο, Άνδρο, Μήλο κ.λπ., αλλού η έρευνα είναι ακόμα σε εξέλιξη ή σε πρώιμα στάδια, όπως στην Κέα, την Κύθνο και τη Σίκινο. Ενδεχομένως λοιπόν να προκύψουν μελλοντικά κι άλλες τέτοιες ευχάριστες «εκπλήξεις»!

Επιμέλεια: Αθηνά Κανσουζίδου-Κανακούδη

Αρχαιολογικοί περίπατοι στην Κασσανδρεία Χαλκιδικής

Η χερσόνησος της Κασσανδρείας στη Χαλκιδική παρουσιάζει σημαντικό αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Στην πόλη **Κασσάνδρεια** (ή Κασσανδρεία) που ίδρυσε ο στρατηγός Κάσσανδρος το 316 π.Χ. έδωσε το όνομά του επειδή θεωρούσε ότι θα είχε εξέχουσα σημασία. Ο Κάσσανδρος σκόπευε να αναπτύξει τις ναυτικές του δυνάμεις στην περιοχή, χρησιμοποιώντας τα δύο λιμάνια στην ανατολική και δυτική πλευρά και γι' αυτό διάνοιξε τη διώρυγα της Ποτίδαιας. Η διώρυγα έχει

σήμερα μήκος 1.250 μ., πλάτος 40 μ. και βάθος 8 μ. Κατά τη Βυζαντινή εποχή ο χώρος ονομαζόταν Πόρτες κι έτσι συνεχίζει ακόμα να ονομάζεται από τους Χαλκιδιώτες. Κατά μήκος της διώρυγας υπήρχε τείχος μήκους περίπου 1.200 μ. με πύργους.

Η Μένδη, στο μέσο περίπου της χερσονήσου, ιδρύθηκε τον 8ο αιώνα π.Χ. από αποίκους από την Ερέτρια και πήρε το όνομα της από το φυτό Μίνθη, είδος μέντας που αφθονούσε στην περιοχή. Το εμπόριο ξυλείας αλλά και ο χρυσός και το ασήμι που υπήρχαν στην περιοχή οδήγησαν τη Μένδη σε μεγάλη ακμή. Φημισμένο ήταν επίσης το κρασί που παρήγαγε και ήταν γνωστό ως Μενδαίος οίνος. Με την ίδρυση της Κασσάνδρειας το 316 π.Χ. η Μένδη καθώς και άλλες γειτονικές

πόλεις απορροφήθηκαν από αυτή. Ωστόσο, από μαρτυρίες των αρχαίων πηγών εικάζεται η πιθανή επιβίωσή της ως τα ρωμαϊκά χρόνια.

Στην επίπεδη επιφάνεια του ακρωτηρίου Ποσειδί (το οποίο γεωγραφικά μεταβλήθηκε σημαντικά από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα), 4 χλμ. δυτικά της ομώνυμης πόλης, υπήρχε το αρχαιότερο ιερό του Ποσειδώννα. Λειτουργούσε για περισσότερα από 1000 χρόνια και υπάρχουν σχετικές αναφορές τόσο

από τον Θουκυδίδη όσο και σε αγιορείτικα έγγραφα του 14ου αιώνα.

Ένας από τους σημαντικούς ναούς που έχουν εντοπιστεί στην σημερινή Καλλιθέα της Κασσανδρείας είναι και αυτός του Άμμωνα Δία, που λατρευόταν μαζί με τις Νύμφες στο σπήλαιο κάτω από το βράχο στη νοτιοδυτική πλαγιά του χώρου. Η λατρεία στο

σπήλαιο, όπου οι πιστοί έφθναν με λαξευτή κλίμακα, συνεχίστηκε και κατά τους επόμενους αιώνες μέχρι και το 2ο αιώνα μ.Χ. Τα πρώτα όμως στοιχεία χρήσης του ιερού χώρου χρονολογούνται από την εποχή του Χαλκού. Μετά τον αποικισμό της περιοχής από τους Έλληνες του νότου και την ίδρυση από κατοίκους της Ερέτρειας της πόλης Αφύτιας (σημερινής Αφύτου ή Αθύτου) το ιερό συμπεριλήφθηκε στο χώρο της πόλης και αναφέρεται από τον Ξενοφώντα στο βιβλίο του «Ελληνικά». Το ιερό δεν έχει να επιδείξει πολυτελή κατασκευάσματα και κτίσματα αλλά υποδηλώνει την πίστη των Ευβοέων αποίκων στον Θεό των Αιγυπτίων και Λιβύων Άμμωνα, που αργότερα ταυτίστηκε με τον Δία (2000 π.Χ.) σύμφωνα με ένα χρησμό. Από τον 5^ο π.Χ. αιώνα ο Άμμων Δίας γίνεται ο προστάτης της πόλης Αφύτου.

Η περιοχή της σημερινής Παλλήνης μία ηφαιστιογενής στην αρχαιότητα περιοχή της Κασσάνδρας, αναφέρεται από τον Πίνδαρο ως Φλέγρας πεδίο ή Φλέγρα, ως τόπος γέννησης των Γιγάντων (Τιτάνων). Οι γεωλογικές αναστατώσεις της περιοχής με τους συνοδούς σεισμούς, ρήγματα, τυφώνες, ξηρασίες και πυρκαγιές αποδόθηκαν στη σύγκρουση Γιγάντων και Ολυμπίων Θεών όπως περιγράφηκε από τον Ησίοδο στη Θεογονία. Σύγχρονη καλλιτεχνική απόδοση της γιγαντομαχίας υπάρχει σήμερα στην παραλία του Πευκοχωρίου, δημιουργία του Κασσανδρινού Γλύπτη Παρασκευά Μάγειρα.

Όταν η ελληνική ψυχή αναδεικνύεται και στις ταινίες...

Λεπτή Κόκκινη Γραμμή...

Η «Λεπτή Κόκκινη Γραμμή» (The Thin Red Line) είναι αμερικανική ταινία παραγωγής του 1998 με θέμα τη μάχη του Γκουανταλκανάλ στο μέτωπο του Ειρηνικού στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Βασίζεται στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Τζέιμς Τζόουνς του 1962, αν και ο σκηνοθέτης της ταινίας, ο Τέρενς Μάλικ, άλλαξε αρκετά πράγματα σε σχέση με το βιβλίο. Στην ταινία παρουσιάζονται με ρεαλισμό η μαυρίλα του πολέμου, αλλά και πολλά ανθρώπινα συναισθήματα και με ένα ιδιαίτερο τρόπο αντιπολεμικά μηνύματα.

Ένας από τους βασικούς ρόλους στην ταινία είναι του ελληνοαμερικανού λοχαγού Τζέιμς Στάρος. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Μάλικ έδωσε το ρόλο στον Ηλία Κοτέα, γνωστό Ελληνοκαναδό ηθοποιό. Με τον τρόπο αυτό θέλησε να τονίσει ιδιαίτερα την εθνική καταγωγή του λοχαγού, κάτι που δεν αποτελεί μία απλή λεπτομέρεια, αλλά τονίζεται σε κρίσιμα σημεία της ταινίας. Η πρώτη αναφορά γίνεται αφού οι Αμερικανοί έχουν αποβιβαστεί στο Γκουανταλκανάλ και προχωρήσει στο εσωτερικό του νησιού δίχως να έχουν συγκρουστεί ακόμη με τους Ιάπωνες που γνωρίζουν ότι βρίσκονται οχυρωμένοι εκεί.

Το ξημέρωμα της επόμενης ημέρας, ο διοικητής της μονάδας του Στάρου, συνταγματάρχης Τόλ, ρόλο που ενσαρκώνει ο ηθοποιός Νικ Νόλτε, μιλά στον ασύρματο με το Στάρο προκειμένου να του δώσει τελευταίες οδηγίες λίγο πριν οι άνδρες του ριχτούν στη μάχη με τους Ιάπωνες. Καθώς ο συνταγματάρχης μιλά, ο ουρανός έχει πάρει το ροδαλό χρώμα της αυγής οπότε αυτός του λέει την αρχαία ελληνική φράση «**Ἡὼς ῥοδοδάκτυλος**» την οποία επαναλαμβάνει αμέσως μετά στα αγγλικά ως «ροδοδάκτυλη αυγή». Ο συνταγματάρχης λέει τότε στο Στάρο: Έλληνας δεν είσαι λοχαγέ; Έχεις διαβάσει ποτέ Όμηρο; Στην Ακαδημία (την Αμερικανική Στρατιωτική Ακαδημία στο Γουέστ Πόϊντ) μελετούσαμε Όμηρο στα ελληνικά. Η αναφορά είναι από την Ιλιάδα και σε αυτή τη φάση της ταινίας είναι σημαντική αφού πρόκειται για φράση που χρησιμοποιούσε συχνά ο Όμηρος για να αναφερθεί στο ξεκίνημα μιας ημέρας, όπου θα λάβαινε χώρα μία αιματηρή μάχη κάτω από τα τείχη της Τροίας. Με τον τρόπο αυτό ο Μάλικ προετοιμάζει το έδαφος προκειμένου στη συνέχεια να περάσει στις πολύνεκρες -ομηρικές- μάχες που θα διαδραματιστούν και τις οποίες καταγράφει με ωμό και ρεαλιστικό τρόπο.

Ο λοχαγός Στάρος έχει αναλάβει τη δύσκολη αποστολή να καταλάβει τις θέσεις των ιαπωνικών πολυβολείων σ' ένα ύψωμα και έτσι οδηγεί τους άνδρες του στην πρώτη γραμμή. Όμως, αυτοί κυριολεκτικά αποδεκατίζονται από τα πυρά των Ιαπώνων που είναι καλά οχυρωμένοι στην κορυφογραμμή. Τότε ο Στάρος διατάζει τους άνδρες του να σταματήσουν την επίθεση μέχρι να βρει τρόπο να εξουδετερώσει τα πολυβολεία δίχως αιματηρές κατά μέτωπο επιθέσεις. Όμως, λαμβάνει μέσω ασυρμάτου και πάλι διαταγή από τον συνταγματάρχη του να επιτεθεί με τον ίδιο τρόπο. Ο λοχαγός Στάρος αρνείται να θέσει σε κίνδυνο και πάλι τη ζωή των επιζώντων ανδρών του, λέγοντας στα ελληνικά: «**Τα έχει χάσει ο άνθρωπος, δεν ξέρει τι λέει!**». Οι στρατιώτες δίπλα του δεν καταλαβαίνουν τι λέει. Ο λοχαγός μίλησε στα ελληνικά για να μην καταλάβουν την αγανάκτησή του για την παράλογη διαταγή του ανωτέρου του.

Ο Στάρος νοιάζεται για τους άνδρες του και είναι καλός και γενναίος στρατιώτης. Για τους λόγους αυτούς, παρά την άρνηση εκτέλεσης της διαταγής, ο συνταγματάρχης Τολ δεν τιμώρησε τον Στάρο. Αντίθετα, τον προτείνει για παράσημο ανδρείας. Παράλληλα δρομολόγησε την μεταφορά του από το μέτωπο και τη μετάθεση στην Ουάσιγκτον. Ο ίδιος αποδέχτηκε την απόφαση του συνταγματάρχη και λίγο πριν φύγει ζήτησε να συναντήσει τους άνδρες του. Τους χαιρέτησε συγκινημένος με μια ακόμα ελληνική φράση: «**Είσαστε τα παλληκάρια μου**». Οι στρατιώτες των κοιτούν με απλανές βλέμμα, γιατί δεν καταλαβαίνουν τι λέει και στην ερώτησή τους τι σημαίνει απαντά: «σας είχα σαν παιδιά μου». Εξαιτίας αυτής της παρουσίας, η «Λεπτή Κόκκινη Γραμμή» απέκτησε και ελληνικό ενδιαφέρον, παρ' όλο που η μάχη του Γκουανταλκανάλ δεν είχε εμπλοκή ελληνικών ενόπλων δυνάμεων και διαδραματίστηκε 15.000 χιλιόμετρα μακριά από την Ελλάδα....

Ηώς ροδοδάκτυλος (του Νίκου Ψιλάκη*)

Όμηρος, Ιλιάδα, πρώτη ραψωδία, στίχος 475: «...ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη
ροδοδάκτυλος Ἠώς».

Άραγε, θα μπορέσει να περιγράψει κανείς το θαύμα της ανατολής με πιο περιεκτικό και πιο όμορφο τρόπο. Δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να μεταφέρει κανείς το στίχο σε μια σύγχρονη γλώσσα. Και τι να πει, δηλαδή; Ότι «φάνηκε η ροδοδάκτυλη Αυγή, αυτή που γεννιέται το πρωί;» Έτσι πάνω-κάτω λέει ο Όμηρος. Η Ηώς είναι Κόρη του μύθου, διάφανη κι αυτή σαν τις όμορφες μέρες του ελληνικού καλοκαιριού. Γεννιέται το πρωί, τραβά με τα ρόδινα δάκτυλά της το πέπλο της νύχτας κι αφήνει το φως να περάσει.

Η αρχαία παράδοση θέλει τον Όμηρο τυφλό. Θέλει να πει, δηλαδή, πως ο μέγας ποιητής μας δεν είδε ποτέ του τον ήλιο να προβάλλει, δεν είδε ποτέ του εκείνη τη ροδοδάκτυλη κόρη ν' αναδύεται μέσα από τα σκοτάδια της νύχτας και ν' ανοίγει την Πύλη της Ανατολής. Μα, πώς γίνεται, αλήθεια; Πολλοί αμφισβήτησαν το ότι ο Όμηρος ήταν τυφλός. Κανείς άλλος δεν μπόρεσε να χωρέσει το φως σε λίγες λέξεις, να δαμάσει το φως, να ζωγραφίσει με τόσο λίγες λέξεις το θαύμα. Ποιος μπορούσε να πιστέψει πως ήταν τυφλός ο άνθρωπος που έβλεπε τις λεπτές αποχρώσεις του φωτός, που ήξερε να περιγράφει με ακρίβεια θαυμαστή την κάθε ώρα της μέρας; Το ξύπνημα της μέρας κάθε πρωί, το αργό κοίμισμά της κάθε βράδυ;

Κάθε που κοιτάζω το φως της αυγής μακαρίζω τον Όμηρο. Τον ποιητή που κατάφερε να συνομιλήσει με τούτο το θαύμα. Μακαρίζω κι εμάς που γεννηθήκαμε σ' έναν τέτοιο τόπο. Και μπορούμε να κοιτάζομε την ανατολή και να βλέπομε τα ίδια χρώματα που έβλεπε κάποτε κι ο ποιητής της Οδύσσειας!

Δυστυχώς ετούτη η ώρα δεν κρατά πολύ. Μόνο λίγα λεπτά κάθε πρωί. Κι αμέσως μετά το φως αυγαταίνει, ο ήλιος διαφεντεύει το θόλο του ουρανού, το χρώμα ξεθωριάζει και χάνεται. Μα και τούτα τα λίγα λεπτά της ώρας φτάνουν για να γεμίσουν με θάμπος τα μάτια και τις ψυχές μας με έκσταση. Είναι η ώρα που χαράζει η μέρα. Αδίκησε τον εαυτό του όποιος δεν στάθηκε μπροστά σε τούτο το θαύμα, όποιος δεν έστρεψε το βλέμμα στην ανατολή την ώρα που γεννιέται το φως. Ίσως να μην καταλάβει ποτέ τι πα να πει ομορφιά.

* Ο Νίκος Ψιλάκης είναι δημοσιογράφος και συγγραφέας πολλών λογοτεχνικών και λαογραφικών βιβλίων. Έχει τιμηθεί με πολλές διακρίσεις και βραβεία, ανάμεσα στα οποία είναι το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για το έργο " Μοναστήρια και Ερημητήρια της Κρήτης " και το Βραβείο " Νίκος Καζαντζάκης " για την προσφορά του στα γράμματα.

Η Ηώς των ελληνικών μύθων

Οι Έλληνες τοποθέτησαν την Ηώ στην αυγή του κόσμου! Ανήκει στην πρώτη θεϊκή γενιά κι είναι η αιώνια προπομπός του ήλιου. Έρχεται πάντα πριν απ' αυτόν και χωρίζει τη νύχτα από τη μέρα.

Οι ποιητές την φαντάζονταν αέρινη, μπορούσε να τρυπώσει παντού, όπως τρυπώνει το φως της αυγής. Είχε φτερά στους ώμους και στεφάνι στην κόμη πλεγμένο με λουλούδια και πουλιά. Κι όταν ερχόταν κάθε πρωί, καβάλα σ' ένα άρμα χρυσό που το έσερναν άσπρα άλογα, κρατούσε μian υδρία στο χέρι και σκορπούσε την πρωινή δροσιά σαν δροσοσταλίδες στη γης.

Υπέροχες ποιητικές περιγραφές για μια θεότητα που σκορπούσε κάθε πρωί την ελπίδα, που ράγιζε το σκότος κι άφηνε το ρόδινο φως να προβάλει. Γιος της είναι ο Εωσφόρος, το πρωινό άστρο. Και σε κάποιους άλλους μύθους εμφανίζονται σαν δικά της παιδιά όλα τ' άστρα τ' ουρανού κι οι άνεμοι.

Η Ηώς απεικονίζεται στην τέχνη ως μία ωραιότατη νέα, άλλοτε με φτερά και άλλοτε πάνω σε χρυσό άρμα το οποίο το σέρνουν λευκοί ίπποι, να ραίνει τη Γη με δροσιά. Στις παραστάσεις που σώζονται (κυρίως αγγεία), εμφανίζεται να έχει φτερά, κάτι που είναι λογικό, ως θεότητα που ακολουθεί τον Ήλιο και ταξιδεύει στον ουρανό.

Η Ηώς έχει αποτυπωθεί με περισσή τέχνη ακόμη και σε υφαντά.

Η Ηώς και το άρμα του ήλιου
Υφαντό Παλαιοχωρίου Χαλκιδικής ... ελάχιστο δείγμα από τα χειροτεχνήματα της
πρόικας

Επιμέλεια: Αθηνά Κανσουζίδου-Κανακούδη

Γλαρόκαβος Κασσάνδρας ή Κασσανδρείας (αεροφωτογραφία)

Για συνδρομές ή δωρεές, το IBAN του Συλλόγου στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος είναι:

GR670110234000023448000523